

Sådan afstemmer du maskinkapaciteten i marken

Kurt S. Mortensen
Teknik- & energirådgiver

+45 40 24 30 81,

ksm@byggeri-teknik.dk

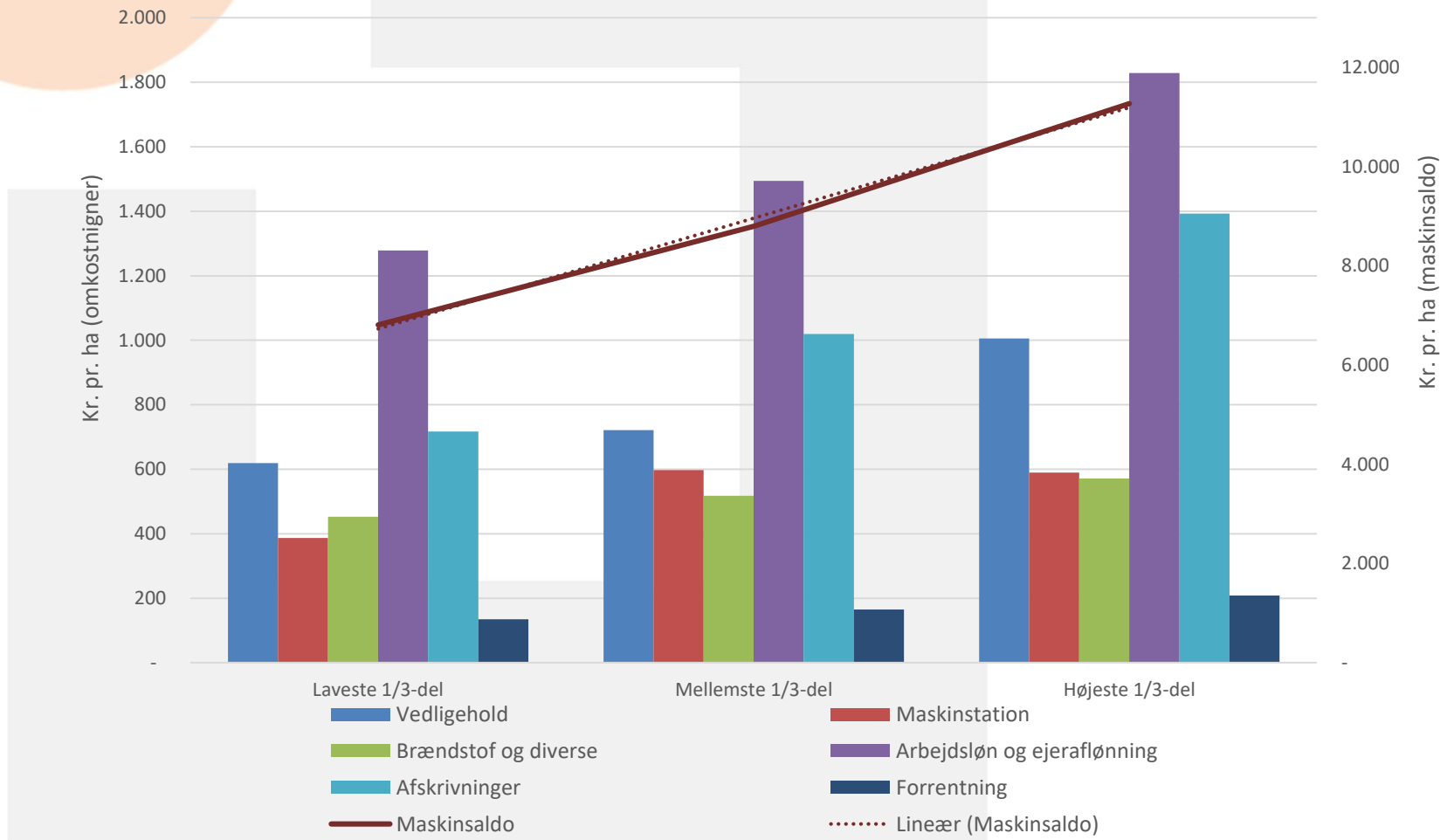
www.byggeri-teknik.dk

Disposition

- Hvor store er maskinomkostningerne?
- Hvad påvirker især?
- Spiller geografien og meteorologi ind på maskinomkostningerne
- Tilpasning af kapacitet i høst operationer
- Kan jeg dyrke på en anden måde?

Hvor store er maskinomkostningerne

Maskinomkostninger og maskinsaldo

Kilde: Seges, Business check 2018

Gruppen med de højeste omkostninger

- Var de mindste bedrifter
- Havde den største andel af lerjord (JB5-9)
- Opnåede det højeste gennemsnitlige udbytte
- Dyrkede den største andel med vinterhvede
- Opnåede det højeste gennemsnitlige bruttoudbytte

Fordeling

	Laveste 1/3-del	Mellemste 1/3-del	Højeste 1/3-del
Antal ha	278	258	223
Andel med lerjord 5-9 (pct.)	58	56	62
Andel med sandjord 1-4 (pct.)	41	43	37
Kornudbytte (hkg pr. ha)	51	55	55
Andel med vårbyg (pct.)	38	38	38
Andel med vinterhvede (pct.)	27	30	32
Andel med vinterraps (pct.)	10	9	9
Bruttoudbytte (kr. pr. ha)	7.764	8.298	8.421
Maskinomkostninger (kr. pr. ha)	(3.588)	(4.514)	(5.596)
Årets resultat (kr. pr. ha)	(1.212)	(1.364)	(2.817)

Kilde: Seges, Business check 2018

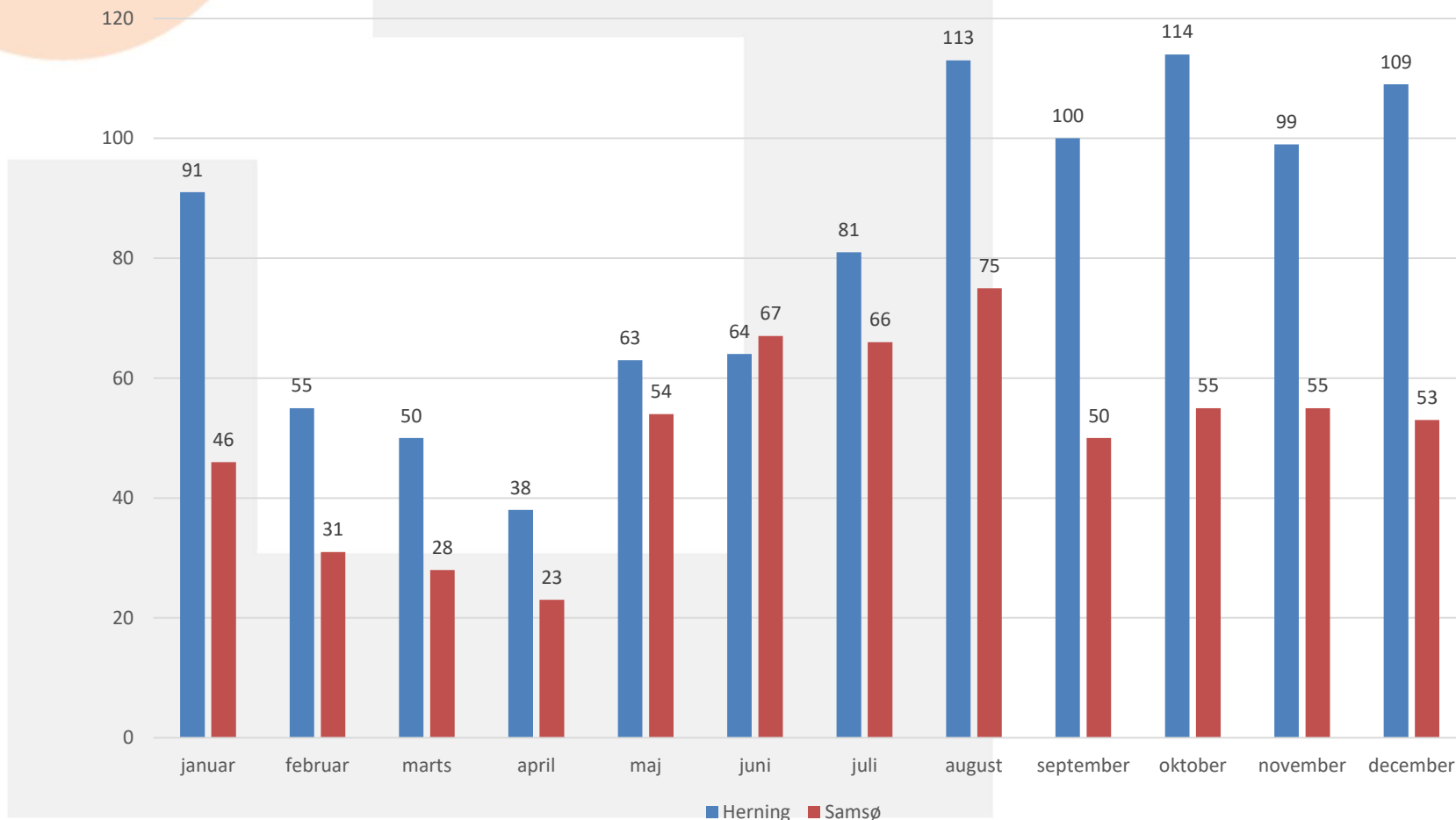
Årsager

- Forskellige vedligeholdelsesmæssige standarder
- For stor maskinkapacitet i forhold til bedrifternes behov
- For lidt fokus på driftsledelse og en optimal udnyttelse af maskinparken
- For dyrt indkøbte maskiner
- Dobbelt maskinsæt

Maskinkapacitet

- Hvor mange timer er der til rådighed til opgaven? (Meteorologi)
- Rettidseffekt
- Afhængighed i maskinkæder
- Dyrkningsprincipper

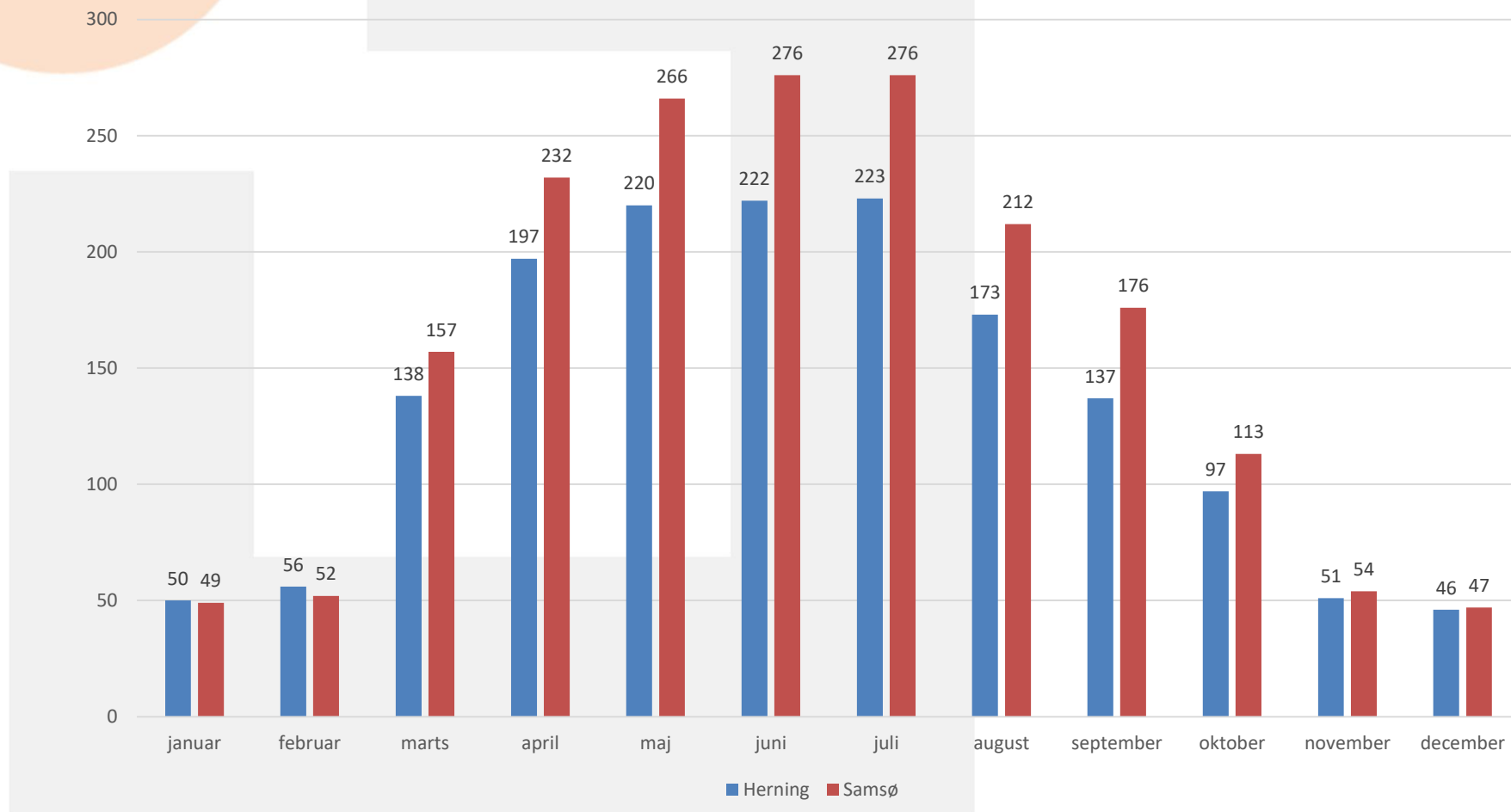
Meteorologi: Nedbør mm pr. måned 2006 - 2015

Kilde: DMI

Meteorologi: Solskinstimer pr. måned 2006 - 2015

Kilde: DMI

Rettidseffekt: Hvad koster mejetærsker kapacitet

FORUDSÆTNINGER	Mejetærsker 1.	Mejetærsker 2
Købspris	2.750.000 kr	3.750.000 kr
Levetid	8 år	8 år
Værditab	14 %	14 %
Rente	4 %	4 %
Forsikring	20.000 kr	20.000 kr
Løn, diesel, olie og vedligehold pr.time	760 kr.	1.005 kr.
Kapacitet, ha/time	3,50	5,00
Ha / år	700,0	700,0
Timer/år	200,0	140,0
Faste omkostninger pr år	339.149 kr	455.204 kr
Variable omkostninger pr. år	152.000 kr	140.700 kr
Omkostninger i alt pr. år	491.149 kr	595.904 kr
Omkostninger i alt pr. time	2.456 kr	4.256 kr
Omkostninger i alt pr. ha	702 kr	851 kr

- 700 ha, 11,5 høst timer pr. dag
- Udbytte 8 t/ha
- Herning 13 dage
- Samsø 18 dage
- Rettidseffekten koster 150 kr./ha

Udnyttelse af kapaciteten – tilpasning af antal vogne

- Korntanken fyldes på 12-13 minutter.
- Hvis det skal klares med en frakørselsvogn, og der er 1,5 minutter til aflæsning + 1,5 til transport på mark og der køres 30 km / time i gns. på vejen, må der max være 2 km til aftipningsstedet, så skal der flere vogne til.
- Ved mere end 2 km kommer enten mejetærskeren til at vente, eller ved flere vogne kommer der en vogn til at vente.
- Hvis den store mejetærsker venter koster det 71 kr./minut hvis det er den lille mejetærsker koster det 41 kr./minut
- Hvis vognen venter, koster det 12,5 kr./minut (750 kr./time)

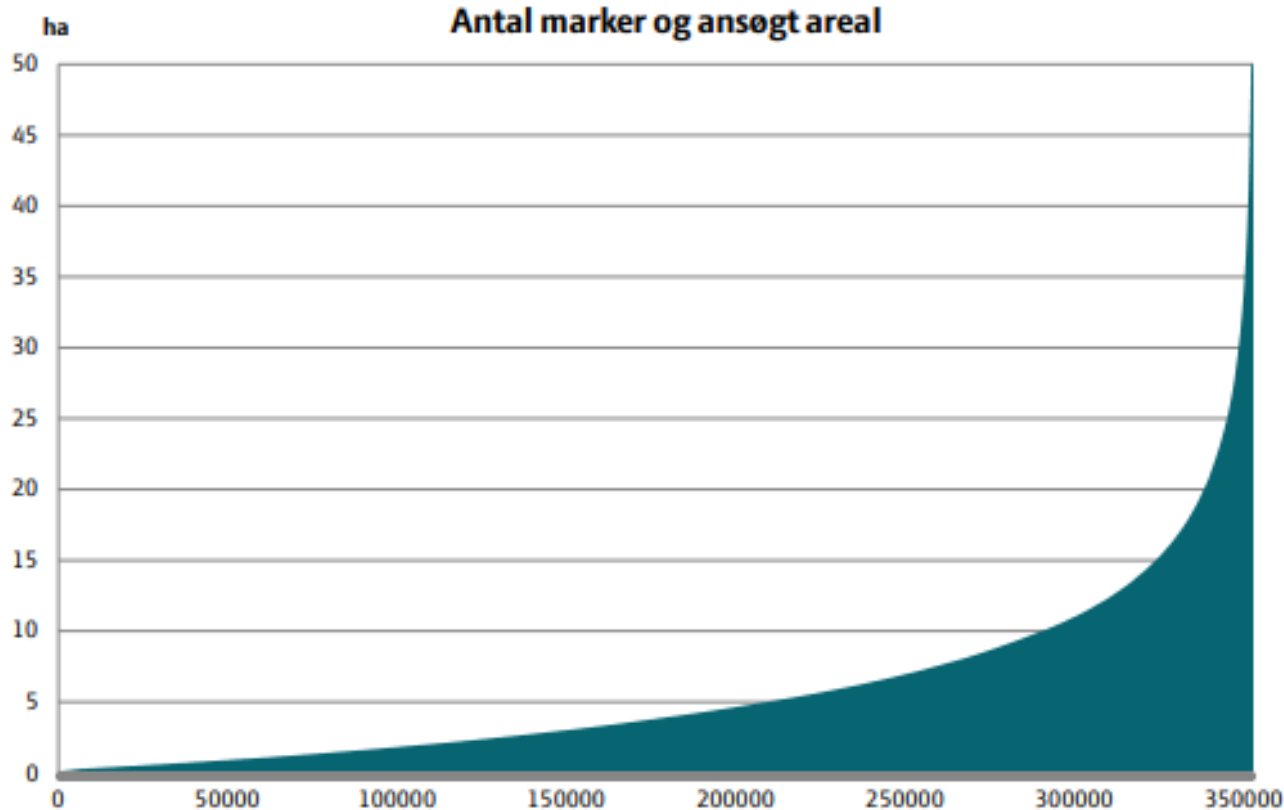
Udnyttelse af kapaciteten på mejetærskeren

- Brug ventetid til at høste kiler
- Åbn nye stykker, hvis der mangler vognkapacitet
- Hav en åben kommunikation mellem piloter (walkie talkie)
- Høstpiloten skal have overblikket
- Jo større afstand der er mellem mark og der hvor korn skal afleveres, des større bør markerne være for at tilpasse vogn- og høstkapacitet til hinanden.
- Hvis der er ventetid ved korngrav eller foderstof, hav en aflæsse plads i reserve.

Hvad begrænser frakørselskapacitet

- For lille indtransport kapacitet i korngrav
  - Byg eventuelt en beton plads til buffer
- Dårlige tilkørselsforhold på gården
- Ventetid på foderstof
- Dårlige veje
- Urutinerede chauffører
- Manglende kommunikation

Hvad begrænser høst kapaciteten: Markstørrelser

Beregnet at:
100.000 marker med
en afstand under 1
km.
155.000 marker med
en afstand under 2
km
270.000 marker med
en afstand under 5
km.
God basis for
jordfordeling

Kilde: Produktionsøkonomi planteavl 2017, Seges

Er der så meget ventetid?

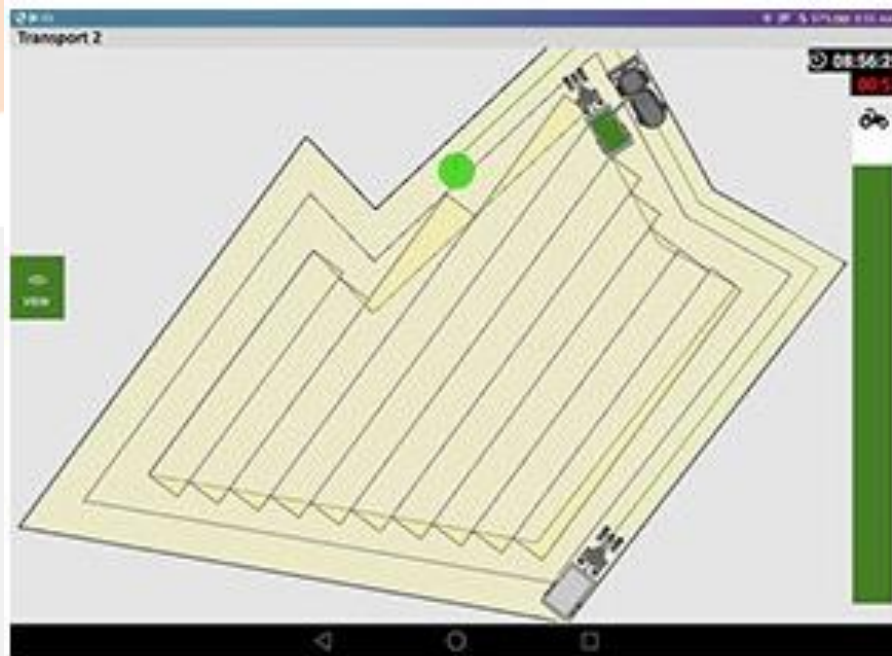
- Undersøgelse hos DMOGE viser, at der er op til 40 % tomgangstimer på traktorer – i sær til frakørselsopgaver
- Man benytter en RFID tack fra Multi-IT, der monteres i traktoren
- Position og tid logges. Det koster 399 kr. i oprettelse og fra 69 – 109 kr./ måned pr. traktor.
- De fleste nye traktorer kan gøre det uden videre

Hvad koster en traktor tomgangstime?

- Eksempel fra en operationelt leaset traktor, hvis der er overtimer: 2/3 af lejeprisen, her 175
- Hvis det er en ejet tractor er det vedligehold, brændstof og afskrivning, 150 kr./time til dette er ikke urealistisk.

Harvest logistic manager – optimering af logistikken - AgroIntelli

Tablet screen view for the transportation cart - on the right there is an indicator showing how much the current carriage is filled. The green dot on the map shows the exchange location with the next cart.

Hvor skal jeg være tilbage under tuden?

Brug ventetiden fornuftigt

Hvor mange vogne skal der til?

Enter the plan details

Header Width meters

Harvest Capacity litres

Number of Headlands

Transport +

Transport 1 litres

Transport 2 litres -

Transport 3 litres -

Time to Depot minutes

Crop

Yield t/ha

Tilpasning af kapacitet - opsummering

- Regn på, hvilken kapacitet der er nødvendig på de enkelte maskingrupper.
- Kig på meteorologien og rettidseffekten. Overvej muligheden for at tilkøbe hjælp, selvom du har egne maskiner
- Tilpas kapacitet i maskinkæder
- Vær opmærksom på, hvad der afstedkommer flaskehalse i maskinkæder
- Undgå tomgangstimer
- Markstørrelser og –afstande!